

# ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

## KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,  
a lap szellemi részét illető közlemények az  
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ  
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,  
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

**Tartalom:** Beszélgetés az új erdőtörvényről. e—s. — Mennyi állatot tartson a gazda? X. — Értesítés a ragályos betegségekről. — Egyveleg: Kiállítási tudnivalók. Mintaszüret. Irodalom. — Vidéki gazd. tudósítások: Nagy-Pestény, Nagy-Enyed Mocs. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

### Beszélgetés az új erdőtörvényről.

XI.

#### Negyedik czim. Az erdei termékek szállításáról.

**Erdész.** Elérkeztünk volna a negyedik czimig, mely az erdei termékek szállításáról szól.

**Biró.** Ugy hiszem, hogy az erdei termékek alatt itt főképen a fa van értve.

**Erdész.** Igen, de az építő és szerszám-, tüzi s bármely alkalmazásban részesülő fán kívül még a cserkérget és más erdei termékeket is ide kell számítanunk; jöllehet itt kiváltképen a fának szállítására van szem előtt tartva. A fa és az ebből az erdőn készült úgy nevezett nyers termékek, melyek csak további műszaki feldolgozásra vannak előkészítve. pl. a megfaragott vagy fűrészelt épületfa, deszka, zsendely, vasuti ászokfa, dongafa s több eféllék, mind nagyon nehézkes, értékükhöz képest nagy terjedelmű és súlyu portékák, melyeknek szállítását a törvényhozásnak mindenképen elő kell mozdítani, hogy a közszükséglet mennél könnyebben és teljesebben kielégíthessék és a fa a kiszállítás nehézségei miatt az erdőn ne rothadjon, a nemzetvagyon és a közjollét kézzelfogható kárára. E czimnek célja az erdei termékek szállítására elé gördülő jogi akadályokat elhárítani és különösen az erdei fatermékeket szállítóknak egymás közt, valamint egyfelől ezeknek, másfelől pedig a szállítás által érintett földek, utak, vizek, vízművek és mindenféle építmények tulajdonosainak jogos érdekeit összeegyeztetni és az összeütközéseknek lehetőleg elejét venni, hogy ezek által a

szállítás hátrányt ne szenvedjen s a mindkét részről okozott sérelmek törvényes uton orvosoltassanak.

E czim két fejezetre oszlik, melyek közül az első a szárazon, a második a vizen való szállításról tárgyal.

**Biró.** Hát a szárazon való szállításnál mikor jönnek a magán érdekek összeütközésbe?

**Erdész.** Akárhányszor, midőn az erdei termékek vagy csak aránytalanul nagy költséggel lennének szállíthatók, ha azokat másnak erdején, mezején, vagy bármely más miveltési ághoz tartozó földbirtokán átviinni, vagy más által készített és fenntartott úton elszállítani nem lehetne. Ismeri biró uram a Gál ur erdejét a Csereháton? Hogyne ismerné! Ebből az erdőből a mi falunkba a községi úton elszállíthatja fáját; de ha Gyula-Fehérvárra akarná szállítani, akkor a Báró Kemény erdején kellene azt keresztül vinni, ha háromszor akkora utat tenni nem akarna. Ha a törvény elejét nem veszi, akkor a báró ur megtilthatja Gál urnak, hogy erdején keresztül akár utat csináljon, akár a báró ur által saját fájának leszállítása véget készített utat használja.

**Biró.** Az nagyon természetes, hogy megtilthatja.

**Erdész.** De az új törvény jogot ad Gál urnak fája kiszállítására a báró ur erdején át, ha e tekintetben a közigazgatási bizottságnál lépéseket tesz. Természetesen illő kártérítés mellett. Az engedélyt a szállítás módosítási meghatározásával együtt, illő pénzbiztosíték letétele után, a közigazgatási bizottság adja meg; ha ez itélettel valamelyik fél meg nem elégszik, akkor a felebbezés a földmiveltési ministeriumhoz történik. A kártérítési összeg iránt a felek egyezsége hivatnak fel és ha ez nem sikerül, az illetékes bíróság előtt megindítandó kártérítési keresetnek van helye.

Egyebekre nézt olvassa el biró uram a törvényt magát, mely elég világos.

És most átme gyünk a vízi szállítás kérdésére, mely mindenestre sokkal bonyolodottabb a szárazonál és ezért a má-

sodik fejezet sokkal hosszabb is az elsőnél; de én azt most csak főbb vonásaiban ismertethetem meg; bíró uramra bizván a törvény szavainak részletesebb tanulmányozását.

A vízi szállítás az erdészetre nézve nagyon fontos, mert e nélkül sok, messze a havasok közt fekvő erdőknek terményei épen nem, vagy csak igen kis részben volnának értékesíthetők. A törvénynek ezen fejezetének feladata tehát oda hatni, hogy a patakokat és folyókat a fa és ebből készült nyers termények szállítására minél teljesebben kihasználni lehessen és e mellett ezen természet nyújtotta szállítási erő előnyeit a fa-szállítók egymásközt minél igazságosabban osszák meg, a nélkül, hogy a hajózásnak, a szállításra ez előtt is jogosultaknak, valamint a parti földek, vízépitmények és vízi művek birtokosainak jogos érdekei megsértetnének.

**Bíró.** Ugyan kérem erdész ur, hogy történik a vizen való szállítás? Mert én — megvallom szegyenemre — nem tudok többet felőle, mint hogy a tutajt megérkezni láttam már a folyón és azt is tudom, hogy usztatott fa is van a világon.

**Erdész.** Erről sokat lehetne beszélni bíró uram, de tudom, hogy csak némi fogalmat akar szereznem a dolgról, nem pedig abba mélyebben belebocsátkozni; azért röviden csak annyit mondok felvilágosításképen, hogy az új erdőtörvény a vizen való szállításnak két nemét különbözteti meg: az usztatást és a tutajozást.

Előbbi alatt értjük a tűzifának, fűrészmalomnál lefűrészelt tönköknek vagy rönköknek és a szálfának szabadon, azaz egymással összekötetlen állapotban való leusztatását, arra alkalmas patakokon, folyóvizeken és csatornákon. Ha ellenben a faszálakat tutajtablákba s ezeket tutajokba (melyek több táblából állnak) kötik össze s így eresztik le a folyóvizen, illően kormányozva: ezt tutajozásnak nevezik.

A szállítás céljából a patakok és folyók medrét a nagyobb kövektől, szikláktól kitakarítani, szélein az elágazásokat nagyobb kiszélesedéseket elzárni, összeszorítani, esésüket korlátozni, szóval többé-kevésbé szabályozni kell. A hol a víz igen kicsiny és a meder sziklás, vagy a hol a szállított fát a kirakódó helyre kell vezetni, ott gyakran kövel vagy fával kiépített csatornába fogják fel, vagy vezetik a vizet, ezenkívül a víz erejének időnként való növelésére és szabályozására mesterséges vizgyűjtőket, vizzárdákat, usztatógátákat stb., a tutajoknak és usztatott fának a gátakon való áteresztésére pedig az u. n. surrantókat (zugókat), a partok és vízi művek védelmére védműveket, — az usztatott fa kifogására ugynevezett gerebékét vagy gereblyéket stb. kell építeni. Ezek és hasonló munkálatok képezik a szállító viznek berendezését.

**Bíró.** Bizon hát a vizen való szállítás sem oly egyszerű! Ott is sok pénz kell!

**Erdész.** Kell ám!

A hol a víz elég nagy s a meder természetből elég szabályos, ott már annak szabályozása rendszerint nem szükséges s minden vizgyűjtő és parti építmény nélkül lehet tutajozni s usztatni is.

**Bíró.** Hát a hol hajók járnak, nem akadályoztatja e ezeket a fa szállítását?

**Erdész.** Minthogy a tutajok kormányozhatók és azokat a hajók kikerülhetik, a tutajozás a hajózható, valamint minden oly folyón, hol azt mesterséges vízépitmények létesítése nélkül eddig is gyakorolták, a fennálló folyó, csatorna és tavi hajózási rendszabályok megtartása mellett mindenkinek meg van engedve; ellenben a fa usztatás meg van tiltva azon folyókon, melyeken a hajózás tényleg gyakorlatban van; mivel ez által a sokkal fontosabb hajózás szenvedne. Más folyó-szakokon ellenben a tutajozásra és usztatásra, valamint az e célra szolgáló vízépitmények felállítására engedélyért kell folyamodni a földmívelési ministeriumhoz.

**Bíró.** Nem akartam szavába vágni erdész ur, de fennebb valami hajózási szabályokról tetszett említést tenni. Melyeket kell itt érteni?

**Erdész.** A közmunka- és közlekedési ministerium 1869. ápril 21-én 2362. szám alatt egy szabályrendeletet adott ki ily czimmel: „Az ideiglenes folyó, csatorna és tó-hajózási rendszabályok.“ Ugy hiszem, hogy főképen ezt érti a törvény; ám bár itt-ott különleges helyi rendszabályok is lehetnek az illető törvényhatóságok tudtával és beleegyezésével gyakorlatban, melyeket a tutajozóknak tiszteletben kell tartaniok.

A hol árvédelmi czélekből a folyón szabályozási munkákat hajtottak végre, ott csak azon esetben adható meg az engedmény, ha az usztatás az árvédelmi építményeket nem veszélyezteti.

Az engedélyt legfeljebb 50 évre adja meg a ministerium és azoknak is, kik eddig valamely folyón vagy folyószakaszon kizárólagosan élvezték az usztatás és tutajozás jogát, ennek érvénye jelen törvény kihirdetésétől kezdve 50 év múlva megszűnik.

**Bíró.** És miért nem hagyja a törvény, hogy bárki szabadon gyakorolja az usztatást vagy tutajozást a nem hajózható folyókon?

**Erdész.** Azt már mondtam, hogy a tutajozás csupán ott van engedélyhez kötve, hol ezt csak vízépitmények segítségével lehet gyakorolni s ilyenek tényleg létesítve vannak, vagy létesítendőek. Azt nem lehet megengedni, hogy valaki a más által emelt vízépitmények előnyeit, minden előleges hatósági engedély nélkül szabadon élvezhesse. Épen ez áll az usztatásra nézve is, de ezen kívül az általában lehetetlen is, hogy többen egyszerre usztathassanak, mert a fa össze elegyednék. Az usztatásnál az évszak is igen fontos, melyben azt az ember gyakorolja; mert a legtöbb vizen csak akkor lehet mesterséges vizgyűjtők segédleme nélkül usztatni, midőn sok a víz, tehát rendszeren tavasszal. Nagyon lényeges kérdés tehát, hogy évenként ki usztasson legelőször és mennyi idő álljon rendelkezésére. Ilyen és más fontos, a szállítók közt felmerülő kérdéseknek ollyszerű rendezése, hogy a víz legjobban kihasználtsék és a szállítók jogos igényei és érdekei egymással szemben védve legyenek, képezi e fejezet egyik fő feladatát.

E fejezet gondoskodik arról is, hogy még azon esetben is, ha valamely folyószakon az usztatás valakinek kizárólagos jogában van, még sem zárassék el ezen előnytől egy más erdőbirtokos vagy fa-szállító, ha a kizárólagos jogélvező a rendelkezésére álló vizerőt és időt teljesen igénybe nem veszi.

Ép úgy intézkedéseket tartalmaz e fejezet a partbirtokosok és vízművek birtokosai jogos érdekeinek megvédésére, valamint arra néz is, hogy ezek az usztatás és tutajozás rendes menetét ne zavarják, ne akadályozzák.

Hogy a törvény czéljai valósággal is kivihetők legyenek és az érdekelt felek közt a versengésnek lehetőleg eleje vétessek, a végett a közigazgatási hatóságok részéről is szükségesek bizonyos közrendészeti intézkedések a tutajozás és usztatás megkezdése, folytatása és bevégezése alkalmával, melyek főbb vonásaikban a törvényben vannak foglalva. Ép úgy intézkedve van az usztatás és tutajozás által másoknak okozott károk megtérítéséről is.

(Vége köv.)

e - s.

### Mennyi állatot tartson a gazda?

Jelen századunknak egyes jeles gazdái a mezőgazdaságban szükségkép tartandó állatok számát holdanként megállapítani akarták. Véleményük szerint a gazdaságban annyi állattartandó, a mennyi szükséges arra, hogy a ganajukkal termelt miveleti növényeink által a talajból elvont tápanyagokat visszpótolni lehessen, itt tehát az állatok tartásánál leginkább a trágya termelését tartották szem előtt. Ezen felállított szabályt egyes vidékeknek gazdái alkalmazni akarván, állataik létszámának emelését erőltették, hogy mily eredménnyel, megítélni nem szándékozom.

Ujabb időben ellenben ismét nagy feltűnést és mozgalmat idézett elő tanár Dr. Lamb l a depeccatióról írt munkájával, melyben az előbbeni szabályt károsnak tartván bizonyos mérvig az állatok létszámának apasztását tanácsolja s az állatokat nem a trágyáért, hanem az azok tartásából eredő haszonért tartandóknak véli.

A mezőgazdaságban tartandó állatok számának meghatározása minden esetre fontos, mert ettől függ az egész gazdasági üzletnek jó vagy rossz menete. De a milyen fontos kérdés, ép oly nehezen oldható is meg, sőt feltétlenül vagy határozottan a gazdaságban tartandó állatok számát megállapítani akarni, lehetetlen is. Nehéz e kérdésnek megoldása azért, mert két egymással ellentétben álló követelménynek kell, hogy eleget tegyünk. Általános főszabály, hogy csak annyi marhát tartsunk, a mennyit egész éven át képesek vagyunk úgy tartani, hogy tartásuk a lehető legnagyobb haszonnal járjon. E szerint tehát felesleges számu állatokat tartanunk nem szabad.

Más oldalról ismét iparkodnunk kell rendelkezésünkre álló takarmányunkat tökéletesen kihasználni, különösen ott, a hol az állati termények keresettek. Ily helyen természetesen takarmány eladásról szó sem lehetvén, azt állatainkkal kell, hogy feléltessük; tehát kevesebb számu állatok tartása meg nem engedhető.

Hogy a fentebbi két követelménynek eleget tehessünk, ki kell számítanunk, hogy a termelt, vagy oicsó áron beszerezhető takarmányunkkal hány állatot vagyunk képesek jól kitartani? Hogy pedig ezen számítást megtehessük, tudnunk kell először

hány mázsa takarmány áll rendelkezésünkre? másodsor. hány mázsa takarmány szükséges egy állatnak évi tartására?\*)

Ha e két kérdéssel tisztában vagyunk, akkor már igen könnyű lesz kiszámítani, hogy mennyi állatot tartsunk, így ha csak egynemű és egykoru haszonállatokat tartanánk s azokat jóféle szénával etetnénk, akkor egyszerű elosztás által szabnánk ki a tartandó állatok számát, p. o. rendelkezésünkre állana 5025 mázsa széna; ha egy állatnak évi tartására 75 mázsát számítanánk, akkor  $5025 : 75 = 63$  azaz 5025 mázsa szénakészlettel 63 darab állatot lehetne egész éven át jól kitartani.

Tudnunk kell tehát először takarmánykészletünknek évi mennyiségét. Az, a ki hosszabb ideig valamely birtokon gazdálkodik, talajának termőképességét ismeri, könnyen lesz képes úgy a mesterséges takarmány termelésre szánt területnek, valamint a természetes réteknek takarmány hozamát meghatározni; ha pedig a birtokokat még nem ismerné, akkor a legtöbb gazdasági könyvben az átlagos hozamokról összeállított táblázatok útmutatásul szolgálhatnak. Hogy azonban takarmánykészletünk mennyiségéről egészen bizonyosak legyünk, annak megmérése vagy megmázsálása el nem kerülhető; mert nem tudván a bevételt, a kiadást sem szabályozhatjuk. A méréssel és mázsálással nem azt akarom mondani, hogy termelt takarmányunkat mind szekerenként mázsáljuk, de megtehetjük azt, hogy minden takarmánynemből egy-egy szekeret megmázsáljunk és így az egész készleteknek mennyiségét biztosabban meghatározhatjuk. Ezen eljárás nem csak a széna, lóher s más szálás takarmánynál, hanem a gumós és gyöknövényeknél is követendő; mert a takarmányszükséglet kiszámításánál ismét a mérlegre szorulunk. Az egész takarmánykészletünkben apadásra s elszórásra egy bizonyos rész levonandó és pedig a szénánál vagy más szálás takarmánynál ha  $\frac{3}{4} - 1$  évig áll  $8 - 12\%$ , répa és burgonyánál körülbelül  $5 - 6\%$ .

Ezen az uton számítjuk ki egyes takarmányszereink mennyiségét. Ha ez megvan, akkor következik ezeknek szénaértékre való átszámítása. A különböző takarmánynemek szénaértékre való átszámítási módját Kodolányi Antal által szerkesztett gazdasági naptárban feltalálhatjuk. A különböző takarmánynemeink széna értékre való átszámítása szükséges azért, mert 1-ször tudjuk azt, hogy a különböző takarmánynemeink tápértéke is különböző. 2-szor mert ha különböző takarmányunkat széna értékre át nem számítanánk, azokat egységes összeggé össze nem adhatnánk, 3-szor mert a takarmányozás napi adagai a legtöbb könyvekben szénaértékük szerint vannak összeállítva. Ujabb időben a takarmány adagok meghatározását a takarmányszerek vegyi összetétele alapján is eszközlik, de miután ezen átszámítás a gyakorlati gazdának némi nehézséget okozhatna; célját előbbeni egyszerűbb uton is megközelítőleg elérheti.

Ha az egész takarmánykészletünk széna értékre át lett számítva, feladatunk első részét bevégeztük; hátra marad a második része, az az: mennyi takarmányt adjunk állatainknak? Erre minden gazda azt fogja mondani: állataimnak annyi ta-

\*) A „régie emberek“ kedvéért cikkirő a régi mértéket használja. Szork.

kormány adok, hogy jóllakjanak; de ha azt kérdezzük, hogy ezen úton felétegett takarmányukat értékesítették-e a lehető legjobban? akkor hihetőleg adósok maradnak a felelettel.

Minden gazdának feladata állatait úgy takarmányozni, hogy minden felétegett mázsa takarmányát lehetőleg legmagasabban értékesítse. A tudomány karöltve a gyakorlattal feladatait tüzte ki magának a helyes takarmányozási arányt és viszonyt kipuhatólni s egy úttal meghatározni, hogy szénaértékben hány fontot étecsünk meg állatainkkal naponként, ha azokat okszerűen takarmányozni akarjuk. A takarmányozás meghatározásánál azonban a takarmány minősége is tekintetbe veendő s e végett, hogy a takarmányozás helyes legyen, szabályok vannak alkotva, melyek szerint a különböző takarmányszereket úgy keverhetjük, hogy azok a természetes takarmányt vagyis a szénaértéket lehetőleg megközelítsék.

Vannak azonban még más tényezők is, melyek a takarmányozás mérvére befolyással lehetnek és így a takarmányozásnál kisebb eltérésekre okot adhatnak; de ezek csakis egyéniek p. o. faj, testalkat; vagy külsők p. o. égalj, gondozás, mozgás mérve stb. ezen különbség azonban oly csekély, hogy figyelmen kívül is hagyható.

Az állatok fenntartó és termelő takarmányt kell, hogy kapjanak. Fenntartó takarmánynak nevezzük azon takarmánymennyiséget, melyet a már kifejlett állati test egyedül a folytonos anyagcsere által felhasznált részek helyreépítésére, vagy is élete fenntartására igényel; azon takarmánymennyiséget pedig, melyet a fenntartó takarmányon felül bizonyos gazdasági célok elérésére p. o. erőkifejtés, tej, hús, stb. termelés tekintetéből adunk az állatoknak, termelő takarmánynak nevezzük. A fenntartó takarmánymennyiség híres praktikus gazdák által tett kísérletek nyomán:

Lónál minden 100 font élő súlyra . . . . .	2 font.
Szarvasmarhánál " " " . . . . .	1 $\frac{3}{4}$ "
Juhnál " " " . . . . .	2 $\frac{1}{2}$ "

szénaértékben lett megállapítva, melynek egy része azonban a juhoknál termelő takarmánynak tekintetett, miután a gyapju súlya is testsúlyul vétetvén fel, az erre eső fenntartó takarmány részlet már termelőleg hat. Ezen számokhoz azonban ne alkalmazkodjék a gazda, mert nem lehet szándéka hogy állatainak csak kegyelemkenyeret adjon és azok után semmi hasznot ne várjon. Lehetnek azonban kivételes esetek, a midőn a gazda az életfenntartási takarmánynál egyebet nem adhat, p. o. igen nagy takarmányszüke összekapcsolva az állatok igen csekély árával.

Rendes körülmények közt soha sem tanácsos állatainknak csak is a fenntartó takarmányt nyújtani; még téli időben igavonó állatainknak sem, ka mindjárt nem dolgoznak is, mert akkor tavasszal midőn a munkák beállanak a szükséges erővel bírni nem fognak. Általában azt mondhatjuk, hogy naponként kíván:

1 ló . . . . .	30 font szénaértéket.
1 ökör . . . . .	25 " " "
1 tehén . . . . .	27 " " "
1 egy egész 3 éves marha . . . . .	15 " " "
1 juh . . . . .	2 $\frac{1}{2}$ " " "

Hátra van még meghatározni, hogy mennyi állatot tartson a gazda:

Erre több tényező van befolyással és pedig: a gazdaság viszonyai, az állati termények kisebb vagy nagyobb kereslete, takarmánykészletünk mennyisége. Minthogy pedig eddig leginkább a takarmányozással foglalatalkodtunk, jelenleg is azt vesszük először tekintetbe.

Mindenek előtt igavonó állataink takarmánya kell, hogy fedezve legyen. Szántóföldeinket meg kell mivelnünk akár több, akár kevesebb takarmányunk termett és így ezen körülmény tartandó igavonó állataink számára befolyással nem lehet, de befolyással lehet a gazdasági rendszer, birtokunk kiterjedése, kapás és takarmány növények termelésére szánt terület nagysága, a talaj minősége, a szántások száma az égalj és az igavonó állatok munkaképessége.

A szükséges igavonó állatok számát megtudhatjuk, ha az egyes munkákat, a munkák időtartamát és az állatok munkaképességét tekintetbe vesszük, p. o. tavasszal 180 hold volna egyszer felszántandó, a munkát 45 nap alatt végezni akarván, esnék egy napra  $180 : 45 = 4$  hold, már most feltéve hogy egy fogatunk egy nap alatt  $\frac{3}{4}$  holdat felszántani képes, szükségünk volna ez időszakra  $5 \frac{1}{3}$  fogatra naponként. Ezen eljárást a gazdaságban egész évfolyama alatt előforduló munkáknál követvén, — tekintettel azonban azon napokra melyeken a munkának szünetelnie kell — kiszámíthatjuk tartandó igavonó állataink számát.

Igavonó állataink évi takarmányszükségletét pedig (feltéve hogy istállón tartatnak) megtudhatjuk a következő három tényező szorzása által: 1-ször az állatok száma, 2-szor az évnek napjai = 365. 3-szor a naponkénti takarmány adag szénaértékben és pedig egy lóra 30 fontot, egy ökörré 25 fontot számítva. Ezen évi takarmányösszeg most az egész takarmánykészletből levonandó.

Juhállományunk nagysága függ a rendelkezésünkre álló természetes és mesterséges legelők hozamától. Ezen hozam, természetesen nem állapítható meg oly könnyen, mint szálás takarmányunk vagy gumós és gyökönvényeink hozama; mert ezt mázsára tehetjük, azt pedig nem. Útmutatásul szolgálhat itt a kísérlet, t. i. bizonyos területen bizonyos számú juhoknak bizonyos ideig való legeltetése. Befolyással van juhállományunk nagyságára gazdasági rendszerünk is, a mennyiben ez határoz a fölött, lehet-e az ugaron és tarlón legeltetni vagy sem.

A legeltetés alatt szükségelt takarmánymennyiséget megkapjuk, ha egy juhra  $2 \frac{1}{2}$  font szénaértéket számítván, azt a juhok számával szorozzuk p. o. 100 darab juh kíván naponként  $100 \times 2 \frac{1}{2} = 250$  szénaértéket; ha a legeltetési időny 240 nap volna, akkor  $240 \times 250 = 60,000$  font = 600 mázsa lenne. A téli takarmányszükséglet hasonlóképen kiszámítandó.

Teheneink számát gazdaságunk tejszükséglete vagy pedig terményeik kereslete szabja meg. Ha az igavonó állatainktól felmaradt takarmány nem volna elégséges meghatározott teheneink kitartására, akkor megfontolandó, nem volna-e célszerű

inkább kevesebb juhot tartani? Itt természetesen az határoz, hogy mely állatnem hozhat nagyobb tiszta jövedelmet.

Tekintetbe veendő az is, valjon a még netalán feleslegben maradt takarmányt jobb volna-e tehennel vagy pedig hizó állatokkal feléltetni. Ott a hol az évi takarmányhozam igen változó, vagy a hol kedvezőtlen időjárás következtében valamely takarmánynemünk, melyre számítottunk, nem sikerül; ott célszerűbb lesz a netalán felesleges takarmányt hizalásra szánni. Ha a tehének száma megvan határozva, akkor naponként és fejenként 27 font szénaértéket számítva kikapjuk az évi takarmányszükségletet p. o. 10 tehénnek naponként kell  $10 \cdot 27 = 270$  font, ezt 365 nappal szorozva, az összeg adni fogja teheneink évi takarmányszükségletét szénaértékben.

Ha a teheneken kívül fiatal marhát is tartani akarunk, akkor legcélszerűbb azok számát nagy állatok számára átszámítani és pedig oly arányban mint 5 : 9. azaz : 9 fiatal marhát 5 nagyra átszámítván, azután naponként szintén 27 font szénaértéket egy nagy állatra felvenni.

Kiszámítván így a fent nevezett állataink számára szükségelt takarmánymennyiséget és látván azt, hogy még felesleges takarmányunk maradt, azt hizalásra fordíthatjuk. Felesleges volna p. o. 1200 mázsa szénánk vagy más ugyanannyi értékű takarmányunk és akarnánk állatokat 6 hónapig hizlalni. Fejenként és naponként 40 fontot számítva, hizlalandó állataink számát megkapjuk, ha a felesleges takarmány összegét a hizalási idővel, az eredményt pedig ismét a napi fejenkénti adaggal elosztjuk p. o.  $1200 : 180 = 666$  font s ezt 40 fonttal elosztva = 16 darab.

Hogy meddig kell állatainkat hizlalni, az megint több körülménytől függ és pedig: a takarmány minőségétől, az állatok állapotától, midőn a hizalás megkezdődött, azoknak hizóképességétől, korától és a hús árától.

Természetes, hogy ezen számítás csak oly gazdaságban tehető, a melyben a vetésforgás már állandó, a hol a takarmány termelésre szánt terület már megvan állapítva s így a marhatenyésztés csak is a gazdasági rendszer keretében mozoghat.

X.

### Értesítés a ragályos és járványos állati betegségekről 1880. oct. hó 7-től—15-ig.

M e g y e	K ö z s é g	Az állatok faja és darabszáma	A kór megnevezése	Elhullt vagy gyógykezeltek
Brassó	Brassó	1 szarvm.	lépfene	elhullott
N.-Küküllő	Mirkvásár	1 "	"	"
"	Czelina	6 "	"	"
"	Alsó-Rákos	3 "	"	"
"	Segesvár	1 "	"	"
"	Berehalom	10 sertés	"	"

Horvát-Szlavonia és a határörvidék 3 községében marhavész uralg, Magyarország többi területe marhavészmentes.

### Egyveleg.

— Kiállítási tudnivalók:

A pápavidéki kertészeti egyesület october hó 9-én tartott kiállítása alkalmával határozatba ment, hogy amár a fagy azon vidéken érzékeny kárt tett és így a tárlat sem sikerülhetett egészen; mégis a rokon egyesületek közötti collegiális elvénél fogva legalább mutatóványaival lesz képviselve a kolozsvári kiállításon, minélfogva küldeményét már utnak is indította. Az alföld (Kecskemét) gyümölcsösön kívül tehát Veszprém megye terméke is szerepelni fog és remélhetőleg a magyar haza más jelesebb vidékei sem fognak elmaradni. —

A bíráló bizottság megalakítása a kertészeti szakosztály october 17-én tartott ülésén ment végbe. Mindenekelőtt sajnós tudomásul szolgált a küküllőmegyei társaság azon nyilatkozata, hogy kebeléből bírálókat nem küldhet; másrészt megütközéssel lett constatálva, hogy a székesfehérvári gazdasági egyesület (az ismételt sürgető felkérés dacára) még nem is válaszolt! Az erdélyi szász gazdasági egylettől — mint az ülés befejezte után érkezett magántudósításból kiténik — a képviseltetés iránti intézkedés legközelebb várható. A szolnok-dobokamegyei és a torda-aranyosi gazdasági egyesületek által felkért bírálók örömmel soroztattak be az őket megillető csoportokba. A Királyhágón tülről meghívott szaktekintélyek közül öt — u. m.: Miklós Gyula, borászati kormánybiztos; Lukácsi Sándor, gyümölcsészeti kormánybiztos; Gobóczi Károly, biharmegyei gazd. egyleti. titkár; Villási Pál és Biró Pál, kertésztanárok — megjelenését biztos kilátásba helyezte; miglen Gábor József és Molnár István vinczellér-képezdei igazgatók közreműködésére kétes. Többen részint bokros elfoglaltsággal, részint az utazást akadályozó betegséggel mentvén ki magukat, szívélyes soraikban köszönetet mondtak a szakosztály figyelméért; miglen Balog Ágost, Girókuty P. Ferencz és Morócz István uraktól válasz nem érkezett. Mindezeknek tekintetbevételével a bíráló bizottság a következő szakegyenekből lett összeállítva: Elnök: Tisza László; al-elnök Miklós Gyula; — csoportjurok: alma és körte részére: Berde Áron, Brassai József, Gellner Gottfried, Bárb Kemény János, Kovács Sámuel, Lukácsy Sándor, Villási Pál és Wolff Gábor. Szőlő és vegyes gyümölcs: Budaker Gottlieb, Dengel István, Fekete Pál, Gotthard József, Lengyel Ádám, Molnár István és Zonda László. Vetemény és főzelék: Gobóczy Károly, Kilin Miklós, Rosenberger Mátyás, Szabó József, Tóth Isván, Velits Ödön és Voith János. Szobakertészet: Bárb Bánffy Ádám, Biró Pál, Füzi Sándor, Horváth Bertalan, Dr. Nagy József, Reinbold Olivér és Werlein Ernő. Végre a kerti eszközök bírálatára: Gróf Kornis Victor, Puhl Ignác, Suchan Venczel és Tauffer Ferencz. — A kertészeti szakosztály eljárásában szigoruan ragaszkodott azon egyedül helyes elvhez, miszerint a bíráló semmi szín alatt és semmiféle osztályban nem versenyezhet a maga kiállítványával, hogy a részrehajlatlan bírálat ez által is minél inkább biztosítva legyen.

Az erdélyi szász gazdasági egyesületnek netán kinevezendő képviselői utólag fognak az illető csoportokba beosztatni. —

— **Mintaszüret.** Zarándi Dr. Knöpfler Vilmos urnak vásárhelyi szőlőjében october 25-én a földmívelési ministerium és a borászati kormánybiztosság kezdeményezésével és intézkedésével mintaszüret fog tartatni, melyre minél számszerűbben megjelenni a vidék szőlészeti és boroszáttal foglalkozó gazdaközösségének saját jól felfogott érdekében áll, hogy ez alkalmat felhasználva a kitünő anyagot, melyet bércezes hazánk nyújt, megfelelő kezelés által e kiváló tulajdonában fenntartani, sőt tovább is fejleszteni megtanulja s a helyes szüretelésnek, rendes pinczegazdaságnak nálunk kevés kivétellel még mindig nélkülözött okszerű alapját elsajátíthassa. —

— „**Hogyan kell tenyészteni a selyemhernyót?**“ czim alatt a lelkes és szakértő hazafi: Göndöcs Benedek gyulai apát-lelkész ismert népszerű röpiratának második kiadását bocsátotta közre. A füzetke nemcsak a selyemtenyésztés legszükségesebb tudnivalóit tartalmazza, hanem terjedelmes todalékban, mely számos rajzzal van ellátva, a méhészettel is foglalkozik, — mindamellett ára csak 10 kr. Ajánljuk az érdeklődőknek, különösen a néptanító és lelkész uraknak szíves figyelmébe.

— A „**Magyar Polgár**“ nagy naptára az 1881-ik évre igen diszes kiállítással megjelent, bő tartalma következő: Polgári (kath., prot., görög zsidó) és csillagászati naptárresz, Dr. Martin Lajos egyetemi tanártól. I. Szépirodalmi rész: 1) Az orrgyilkos, Jókai Mórtól. 2) Népdalok. 3) Nagy András halála, Bécsben a titkos levéltárban őrzött adatok nyomán, Szilágyi Sándortól. 4) Miló kisasszony, K. Papp Miklóstól. 5) Sas és csaló, H. Cantel költemény, ford. Tussai Gábor. 6) Egy katona költő. 7) A gouvernante nevelés, Barta Miklóstól. 8) Uj hasonlat a nőkről, Sheridan költeménye, ford. Hegedüs István. 9) Egyetmás. 10) Onze vers, Karr Alfonse költeménye, ford. Jegifjabb Teleki Sándor. 11) A házi barát, vázlat Tussai Gábertől. 12) Nyilvános fürdők Törökországban. 13) Óriási hársfák. 14) Zsidó mondatok, közli Sámi Lászlóné. 15) Apróságok. 16) A váltó, története és használata. 17) Magyar közmondások. 18) Külömbőség a polgári és napóra közt. II. Természettudományi rész: 19) A vándormadarokról, Dr. Brehm Alfréd felolvasása. 20) A szobafűtés physiologiája. 21) Felhevült testtel miért nem jó hideg vizet inni. 22) Az alvásról. 23) A mély szántás előnyeiről, Sárosy Páltól. 24) A csontliszttel való trágyázás hatása. 25) Gazdasági magvak előkészítése, a vetés előtt. 26) Az erdők befolyása a klímára. 27) Az erdősítésről. 28) A pálinkafélék mérgező hatásáról. 29) Oltott paradicsom alma. 30) A tojás megromlásának oka. 31) A fák rákseibeinek gyógyítása. III. 32) A magyar birodalom teljes tisztii czim- és névtára (3 sűrűn nyomott iv) 33) Kolozsvári kalauz. 34) Bélyegilleték. 35) Távirida. 36) Vasuti menetrend. 37) A kolozsvári posta és egyéb postai tudnivalók. 38) Cselédbért és árendát mutató tábla. 39) Idő összehasonlító táblázat. 40) Kamatmutató táblázat. 41) Pénznemek összehasonlítása. 42) Budapesti kalauz. 43) A Királyhágón innen eső vásárok betűrendben és 44) hónapok szerint. 45) Nevezetesebb kereskedők és iparosok névjegyzéke: Kolozsvárt, Maros-Vásárhelyt, Deesen, Tordán, Szamosujvárt, Nagy-Enyeden, Bánffy-Hunyadon,

Gyulafejevárt, Szász-Régenben, Abrudbányán és Erzsébetvároson. 46) Hirdetések. Ára 1 frt. Kapható Kolozsvárt a kiadó hivatalban, az erdélyi részek minden nagyobb városában a könyvárusoknál és első rangú kereskedőknél. Ugyanott kapható: A Magyar Polgár Kis naptára. Ára 50 kr.

### Vidéki gazdasági tudósítások.

Nagy-Pestény, 1880. oct. 10.

A tengeri szedés most vette kezdetét és kitünő hozammal kecsegtet. Az őszetést egyesek már bevégezték, de a nagyobb rész nem. A cséplés javában foly, 30 kévés kalangya buza ad 30—40 lit. rozs 50—60 lit., árpa és zab mint a rozs. Sarjunk reménység feletti van, melynek csinálását már bevégeztettek lehet mondani. A szőlő nagyon kevés mustot ad és abban is igen kevés a cukortartalom. Szőlőink a gyökér rohadás, levélfene (? Szerk) és penésztől itt-ott meg vannak támadva, de nem nagy mértékben. Méheink is nagyon gyarló állapotban indulnak a télnek, sok raj elpusztult. Állataink egészségesek, ugyan gyéren a léptene el-el ragad egy-egy szarvasmarhát. Gabona árak a következők: egy hectoliter buza 8·50—9·50, rozs 5—5·50, zab 1·75—2 forint, a kereslet nagyon silány, pedig az eladó sok. Végre azon tudósítást is lehetek szerencsés ide csatolni, hogy nálunk is megkezdették a tagosítást, mire nézve a tárgyalások meg is történtek, bár a köznép fejében sehogy sem fér meg a tagosítás eszméje, miért is zavargásoknak lehet elébe nézni.

Dráguss Lajos.

Nagy-Enyed, 1880. oct. 13.

Buzavetés majdnem bevégezve s mivel határunk kicsi, nagyobb részben zöldelő tiszta buza vetésekbe gyönyörködhetni. Tengeri törés fele részben megtörtént, de az eddig letöröttek még nem teljesen érettek. A tengeri szár (kóró) ez évben vidékünkön a Cephus pygmeus álcája által lett megrongálva, a mely körülmény a takarmány rovására történt; jóllehet egyéb takarmány, főleg sarju, ugy minőség, mint mennyiségre nézve kielégítő, mégis a folytonosan magas takarmány ár miatt gazdáink a tengeriszárát nem nélkülözhetik. Szőlőtermés közepes, minőségre nézve pedig keveset ígér. Alma, szilva sok volt, körtve kevesebb. Makktermés közepes, helyenként jobb. Állatok egészségesek. Időjárás e hóban szép napos, éjjel igen hűvös, 11-től fogva esős, borús.

Dezső Miklós.

Mocs, 1880. október 16.

Ezen év általában véve kielégítő, mert az őszi gyenge termést a tavaszi jó hozam pótolta; a szőlőt és gyümölcsöt a bő törökbuza-termés, a kevés szénát pedig a jó sarju. — Szeptember végétől gyakori meleg esők járnak, de azért vetni lehetett és szépen is kikelt; jelenleg a sok eső a törökbuza és répa betakarítását hátráltatja. Egész esztendőn át ember és állat egészséges volt; a gabona ár elég magas; a marhák ára közepes.

Nagy József.

### Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

**Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1880. október 9-től október 16-ig**

Buza eleinte szilárd, később hanyatló árakkal; forgalom 100,000 metermázsa, ár 12·40 frt.

Rozs múlt heti árak, forgalom 3000 metermázsa, ár 10·15 frt.

Árpa hanyatlóban, forgalom 4000 metermázsa, ár: takarmányárpa 6·15 frt, seres árpa 7·50 frt.

Zab lanyha, forgalom 4000 metermáza, ár 6-25 frt.  
Törökbuza élénk, forgalom 4000 metermáza, ár 7-90 frt.

Gyapjuból a múlt héten mintegy 50,000 kiló adatott el, félo részben közepes egy nyiretű 82—98 frtjával, fele részben tiszai kényiretű 75—76 frtjával. Gyárilag mosott gyapjuból csak 2500 kilo ment el, 2-15—3-75 frtjával-kilója.

### G a b o n a - á r a k :

minimum és maximum: Budapest okt. 16. | Bécs okt. 16.

Buza . . . . .	11-90—12-90 frt	11-00—13-00 frt
Rozs . . . . .	10-25—10-50 frt	10-75—11-60 frt
Árpa, takarmány . . . . .	6-40—6-60 frt	6-50—7-00 frt
Árpa, szeszfőzésre . . . . .	7-50—8-30 frt	7-20—8-50 frt
Árpa, seres . . . . .	8-50—9-50 frt	9-50—10-30 frt
Zab . . . . .	6-15—6-40 frt	6-35—7-00 frt
Törökbuza . . . . .	7-90—7-95 frt	8-40—8-60 frt

Budapesti marhavásár oktbr. 13 és 14-én Összes felhajtás 2278 drb. nagy és 4201 drb. apró marha. Ebből eladatott 49 drb. bika, 796 drb. ökör, 1000 drb. vágó tehén, 287 db. fejős tehén, 146 db. bival, 193 db. borju, 4008 db. birka. Árak: bika darabonként 80—170 frt, ökör páronként 160—320 frt, vágó tehén páronként 120—260 frt, fejős tehén darabonként 90—165 frt, bival páronként 140—230 frt, borju darabonként 18—37 frt, birka páronként 8—16 frt. Húsárak: 100 kilonként: ökorhús 52—54-50 frt, tehénhús 48—51 frt, borjuhús 70—90 frt, bivalhús 45—47 frt.

Bécsi marhavásár oktbr. 12-én. Összes felhajtás 2778 drb és pedig 1010 drb. magyar, 109 drb. lengyel és 445 drb. német fajta, melyből 2657 drb. ökör, 121 drb. tehén, 70 drb. bika és 20 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 57—61-50 frt, lengyel 57—61 frt, német 55—60 frt. tehén 50—55 frt, bika 48—51 frt, bival 45—50 frt. Lában darabonként 105—275 frtöt fizettek.

Kőbányai sertésvásár okt. 15-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése). A hét kezdetén az üzletben lanyha hangulat mutatkozott, a mely azonban a hét végén ismét szilárdult miért is az árak nem csökkentek.

Heti átlag árak: magyar válogatott 220—280 klgr. 58—58½ kr., 190—200 klgr. 59—60 kr., öreg nehéz 300 klgr. 55—56 kr., vidéki sertés 57—58 kr. netto klgrmonkint. E l e s é g á r a k : tengeri 8—8-10 frt, árpa 6-60 frt. métermázsánkint a városi raktárból. Helybeli állomány: október 8-ról maradt 59,480 drb.; hozzáhajtott: Dél-Magyarországból: hizott 5800 drb., sovány sertés 900 drb., Szerbiából 1080 drb., Romániából 40 drb., vidéki felhajtás 70 drb., magyar állam-vasuton 210 drb., együtt 8100 drb., összesen 67,580 drb.; elhajtott: Felső-Magyarországba 460 drb., Bécsbe (m. héten. 75—762 drb.) 2620 drb., Csehországba 730 drb., Bodenbachon át 2870 drb., Dél-Németországba 230 drb., Rutt-kán át 690 drb., Budapesti fogyasztás 1940 drb., Kültelki fogyasztás 90 drb. összesen 95,800 drb. marad állomány 58,000 drb. A részvény szállásokban 11,600 drb. van elhelyezve.

Az egészségügyi és transito szállásokban maradt október 8-ról 3929 drb., hozzáhajtott: szerbiai 1080 drb., romániai 40 drb., együtt 1127 drb., összesen 5053 drb., ezekből eladatott 1150 drb., marad állomány 3993 drb. és pedig: 1124 drb. szerbiai és 2779 drb. romániai sertés. Az egészségügyi szemle által eddig 1172 drb. lett a fogyasztás alól kivonva és technikai czélokra felhasználva.

Disznózsir, nagyobb kereslettel magasabb árak, kész áru hordóval együtt 71½—72 frt, october november havi kötésben hordó nélkül 69—70 frt.

Szalonna kevés készlet, közepes kereslettel, városi áru 66—66½ frt, füstölt szalonna 71—72 frt.

Bécsi sertésvásár oktbr. 12-én. Összes felhajtás 4530 drb. és pedig 855 drb. nehéz, 1172 drb. középnehéz és 2503 drb. süldő; melyből 1682 drb. magyar, 2503 drb. orosz-lengyel, 250 drb. szerb és 95 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 52—54 frt, középnehéz 48—51 frt, süldő 33—44 frt; szalonna és zsir 69—71 frt.

**Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.**

## Hirdetések.



### Jelzalog-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 4½ 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre a legelőnyösebb feltételek mellett, ugyszintén bekebelezott terhek kifizetését gyorsan eszközli a

Hat. engedélyezett

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda“.

(2.) (42—52.) Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz. sajtóház.  
Ertekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 2—4 óráig.



## Lóavatus.

A kolozsvári lóavatusi bizottság tudatja a t. érdeklődőkkel, hogy Kolozsvárt a nagy kaszárnyában, minden héten egyszer, **hétfői napon 8—11 óráig** a bizottság által lóbevásárlások eszközöltnek.

Megvételnek:

**Hátas lovak** legalább 15 markosak 4½ évtől 7 évesekig. Árak 200—300 frt.

**Hámos lovak, tüzerék számára** erős alkotású 4½—7 évesek, legalább 25 marok és 2 hüvelyk magasságúak. Árak 200—350 forintig.

(28)

(2-6.)

(29.)

## HIRDETMÉNY.

(1-1.)

Folyó évi november hó 5-iktől a fővárosban egy tej és méztermékek, úgy friss és átdolgozott gyümölcs, tojás és egyéb élelmi czikkek elárusítását közvetítő árucarnokot nyitok, mely czéltől felszólítom gazdaszonytársaimat, miszerint termékeiket hozzám bizományba vagy kész számlara eladás végett beküldeni sziveskedjenek. Az árakat a pesti árakhoz akként szabom, hogy az mindkét részre méltányos legyen. Lakásom: Hermina ut 114 szám, üzleti helyiség: **plébánia templom-bazár 6-ik szám** Budapesten.

**Dömötör Lászlóné,**  
szül. Deme Amália.

# Szőlő-örölő gépek

## rostáló szerkezettel,

# BORSAJTOLÓK

us választékban  
az idei szürethez  
ajánlja nagy raktárát

az első gazdasági gépgyár összpontosított raktár és gépműhely erdély-országi fióktelepében

## WALSER FERENCZ

(5.)

(32.—45.)

Kolozsvártt, bel-monostorutcza 12. szám.

### Piaczi árak.

A heti vásár		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuzza	széna	szalma	tüzifa	marhahus
á r a k r a j o x á r o k b a n											
Beszterce		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogarás		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Fehérvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz.-Miklós	okt. 9	900	660	475	400	200	580	270	50	350	38
Kolozsvár	okt. 14	800	—	580	—	200	520	250	260	—	48
K.-Vásárhely		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
H.-Szében	okt. 15	790	640	580	430	210	480	180	100	325	44—48
Szegvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-Sz.-György	okt. 14	730	600	500	390	190	340	300	80	250	44
Sz.-Régen		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-udvarhely	okt. 12	750	600	600	—	200	500	240	40	220	36

\*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

### Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 kr-ával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tet- zés szerint akárhányszor változtathatják.

### Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	széri hirdetésnél										
	fivótendő forint										
	1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-24	1-30	1-36	1-42	1-52	
$\frac{19}{16}$ v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210	
$\frac{8}{16}$ v. fél "	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105	
$\frac{4}{16}$ v. negyed "	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	
$\frac{3}{16}$ v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	
$\frac{1}{16}$ v. tizenhatod "	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	

Ezenkívül 30 kr. bolyogdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészen engedményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.